

Säde Lind ja Sanna Lappalainen

Spark Joensuun käyttäjätarpeet

Julkaisuraportti opiskelijoiden, opettajien ja yritysten käyttäjätarpeista

Taustaa

Base Camp - opiskelijayrittäjyysalustojen kehittäminen (ESR 2020-2022) -hankkeen yhtenä tavoitteena on Karelia-ammattikorkeakoulun, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riverian ja Itä-Suomen yliopiston yhteisen opiskelijayrittäjyyden ympäristön Spark Joensuun kehittäminen. Spark Joensuu (kuva 1) on perustettu keväällä 2019 ja sen avajaisia pidettiin syksyllä 2019. Tämä julkaisuraportti on kooste Base Camp -hankkeen projektipäällikkö Säde Lindin (Karelia-ammattikorkeakoulusta) ja projektiasiantuntija Sanna Lappalaisen (Riveriasta) helmi-maaliskuussa 2020 tekemistä haastatteluista. Sparkin nykyisiä ja potentiaalisia käyttäjiä haastateltiin tarkoituksena erilaisten käyttäjätarpeiden ja hyödyntämismahdollisuuksien tunnistaminen.

Kuva 1. Spark Joensuun markkinointimateriaalia.

Alun perin suunnitelmissa oli tehdä haastattelut pienryhmissä, mutta osa haastatteluista jouduttiin aikataulujen yhteensovittamisen vaikeuksista johtuen tekemään yksilöhaastatteluina. Maaliskuussa 2020 hankkeen työntekijät siirtyivät koronapandemian vuoksi tekemään pelkästään etätyötä, jolloin ensimmäisten etänä suoritettujen ryhmähaastattelujen jälkeen todettiin, että etäyhteyksien välityksellä haastattelut menevät sujuvammin kahden kesken.

Sparkin käyttäjien tarpeiden sekä toiveiden kartoittamiseksi tehtiin yhteensä 17 haastattelua, joissa haasteltiin yhteensä 33 henkilöä. Haastattelut edustivat seuraavia tahoja:

- Karelian yrittäjyysryhmä (sisältäen opetus- ja projektihenkilöstöä sekä näiden esimiehiä)
- Draft-yrittäjyysohjelmassa mukana olevia tiimiläisiä
- Pohjois-Karjalan Yrittäjät
- Business Joensuu
- Joensuu Entrepreneurship Society
- Riverian opiskelija
- Karelian Y-akatemian opiskelijoita
- ProRiverian lehtori
- Karelian Y-akatemian valmentajat
- EPIC-hankkeen työntekijä
- Itä-Suomen yliopiston opiskelija ja henkilöstöä

- Riverian opettajia ja opinto-ohjaajia
- Nuori Yrittäjyys ry:n aluetoimiston vetäjä
- Network Oasiksessa toimiva yritys

Haastattelut

Haastatteluiden pohjaksi tehtiin haastattelurunko (liite 1), joka lähetettiin haastateltaville tutustuttavaksi etukäteen. Haastattelurunkoa sovellettiin kuhunkin haastatteluun keskittymällä niihin kysymyksiin, joihin haastateltavalla oli eniten annettavaa. Esimerkiksi aloittavia yrittäjiä tukevien tahojen haastatteluissa keskityttiin pohtimaan, millaisia koulutuksia, tapahtumia ja osaamista aloittavat yrittäjät tarvitsisivat. Alla on kooste haastattelujen annista kysymyksittäin.

Mitä Sparkissa olevia välineitä käytät?

Yleisimmin Sparkissa käytettiin toimistotarvikkeita: projektoreita ja näyttöjä. Lisäksi Riverian opiskelijoilla oli mahdollisuus käyttää Sparkissa Riverian läppäreitä ja Karelian opiskelijoilla tulostinta. Useampi haastateltu kertoi käyttäneensä nettiyhteyttä (Karelialla ja Riverialla on organisaation oma nettiyhteys Sparkissa, lisäksi käytettävissä on Tiedepuiston vierailijaverkko). Myös valkotaulu ja fläppitaulut olivat olleet monien haastateltujen käytössä. Sparkin ulkopuolella sparkkilaisten käytössä on myös kahvihuone, jossa olevat yhteiskäyttöiset kahvinkeitin saivat useampia mainintoja.

Mikä Sparkissa on hyvää?

Lähes poikkeuksetta ensimmäinen kommentti vastaajilta Sparkin hyviin puoliin oli, että on hyvä, että Spark on olemassa. Tilaa pidetään myös viihtyisänä, ja ikkunoista avautuvat maisemat (kuva 2) mainitsi hyväksi puoleksi useampi vastaaja.

Kuva 2. Näkymä Spark Joensuun ikkunasta.

Vastaajat arvostivat tilojen monipuolisuutta ja muunneltavuutta sekä sitä, että käytössä on myös keittiötila. Useammassa haastattelussa hyvänä puolena mainittiin se, että tila on vapaasti käytettävissä ja sitä voi käyttää myös viikonloppuisin. Monet myös nostivat esiin hyvänä puolena Sparkin mahdollistavan eri toimijoiden kohtaamisen ja vuorovaikutuksen.

Mikä Sparkissa ei toimi?

Haastatteluilla halusimme myös selvittää, mikä Sparkissa ei toimi. Yleisimmin vastaukseksi saatiin tilan varaaminen. Haastattelujen aikaan Sparkin varaamiseksi oli käytössä jaettu Excel-taulukko (kuva 3), jonka päivitys- ja tarkasteluoikeudet oli muutamilla henkilöillä, mutta kaikilla käyttäjillä ei ollut tietoa, kenellä tai miten varauksen saisi tehtyä.

SPARK JOENSUU										
SPARK tilojen käyttöä ja varauksia voi tiedustella yhteisöjohtajalta (toistaiseksi).										
Viikonpäivä	Päivämäärä	Aika	Toistuva	Tila	Varaaja / vastuhenkilö	Organisaatio	Tapahtuma	Hio määrä (arvio)	Kohderyhmä	Muuta informaatiota tilaisuudesta
TAMMIKUU										
ke	8.1.2020	15.00 - 17.00	ei	oranssin salin presentaatioalue	Marjut Helvelähti	Riveria	Asenne postseminaari			henkilökunta ja opiskelijat
ke	8.1.2020	17.00 - 18.30	ei	oranssin salin presentaatioalue	Marjut Helvelähti ja Kaisa Siisonen	ProRiveria	Terveystreffit			yrittäjiä ja henkilökuntaa
to	9.1.2020	10.00-12.0	ei	oranssin salin presentaatioalue	Jesse Korhonen	EPIC	Epicin ohjausryhmän tapaaminen		12	Epic ohry
ke	22.1.2020	12.00 - 14.00	ei	oranssin salin presentaatioalue	Heikki Immonen	Karelia	Draft-esittely vierailijalle	n.10-15		vierailijat
ke	22.1.2020	08.00 - 16.00		koko oranssisali	Hanni Mielonen/Heikki Immonen	Karelia/Y-akatemia	Luovutus- ja innovaatiotyöpaja			Y-akatemiatalouset, Pyhäselän kirkko
to	23.1.2020	16.00 - 18.00	ei	oranssin salin presentaatioalue	Heikki Immonen	Karelia	Draft-infotilaisuus	n.10-15		Draft-ohjelmaa n hakevat tiimit
HELMIKUU										
ke	5.2.2020	8-16	ei	oranssi sali	Y-akatemia	Karelia	Y-akatemian seminaaripäivä			
to	6.2.2020	16.00 - 18.00	ei	oranssin salin presentaatioalue	Heikki Immonen	Karelia	Draft-kickoff-tilaisuus	n.5-10		Draft-ohjelmaa n valitut tiimit
to	6.2.2020	8.00-16.00		oranssin salin presentaatioalue	Sanna Lappalainen	Riveria	Jalkojenhoitajien tunnrit		20	
ti	11.2.2020	9.00 - 11.00	ei	oranssin salin presentaatioalue	Marjut Helvelähti	ProRiveria	Asenne - tiimi		5-8	Asenne - tiimi

Kuva 3. Sparkin varaukset tehtiin haastattelujen aikaan jaettuun taulukkoon.

Varausoikeuksien lisäksi epäselvyyttä oli kulkulupakäytännöistä. Sparkin ovi on arkisin toimisto aikaan auki, mutta ilta- ja viikonloppukäyttöä varten tilaan tarvitaan kulkulupa. Käytännöt kulkuluvan saamiseksi vaihtelivat sekä organisaatioiden välillä että sisällä.

Mitä Sparkista puuttuu?

Edellisessäkin kohdassa esiin tulleiden vastausten (varauskalenterin ja yhteisten pelisääntöjen) lisäksi suurimmaksi puutteeksi Sparkissa nousi syy tulla Sparkiin. Ensimmäisen vuoden aikana Sparkin perustamisessa oli keskitytty fyysisen tilan rakentamiseen ja tarvittavien kalusteiden sekä muiden tarvikkeiden hankkimiseen. Opiskelijat ja muut Network Oasiksessa toimivat tahot kuitenkin tulivat haastattelun aikana pohdinnoissaan siihen tulokseen, että ihmisillä ei ole syytä, miksi he tulisivat juuri Sparkiin. Spark Joensuu ei sijaitse minkään oppilaitoksen kampuksen yhteydessä, eli opiskelijat eivät päädy sinne "sattumalta". Tiloja, joissa opiskelijat voivat kokoontua, löytyy niin oppilaitosten kampuksilta kuin kirjastoista ja kahviloistakin.

Sparkissa on vapaasti käytettävissä yksi iso, avoin tila (kuva 4), jota on jaettu osiin jakamalla tilaa kalusteilla ja verhoilla (esim. sohvaryhmä, neuvottelupöytä, yksittäisiä työpisteitä ja esitysalue). Nämä kaikki ovat kuitenkin yhdessä isossa tilassa, jossa ei ole äänieristystä. Sparkin käyttäjillä olisi välillä tarve hiljaisen työskentelyn tiloille ja erillisille neuvotteluhuoneille esimerkiksi asiakastapaamisiin.

Kuva 4. Spark on avointa tilaa.

Tärkeimpänä puutteena haastatellut mainitsivat ihmisten välisen vuorovaikutuksen puuttumisen. Sparkin nykyiset käyttäjät toivoisivat, että Sparkissa olisi enemmän ihmisiä, joiden kanssa Spark mahdollistaisi kohtaamisen. Toiveissa myös oli, että Sparkissa voisi tutustua muiden opiskelijoiden lisäksi myös eri yritysten edustajiin. Lisäksi toivottiin, että paikalla olisi aina ohjaajia tai tilan emäntä/isäntä, joilta saisi apua tarvittaessa. Useampi haastateltu toivoi myös parempia kirjallisia opasteita Sparkiin. Opasteissa voisi olla kerrottu Sparkin toimijat, tietoa tulevista tapahtumista ja Sparkin pelisäännöt.

Mitä haluaisit Sparkiin?

Sparkiin toivottiin lisää toimistotarvikkeita (erityisesti tulostimia) sekä äänentoistojärjestelmä. Lisäksi toivottiin äänieristettyjä tiloja asiakastapaamisiin, dialogirinkeihin ja hiljaiseen työskentelyyn. Toiveissa oli myös aiemmistakin kohdista tutut yhteiset pelisäännöt, ohjausta sekä eri alojen toimijoita. Haastatellut toivoivat yhteisöllisyyttä ja vapaamuotoisempaakin yhdessäoloa. Paikalle toivottiin eri alojen ja oppilaitosten opiskelijoiden lisäksi yrittäjiä, lukiolaisia sekä opettajia.

Millaisia sääntöjä Sparkiin tarvitaan?

Jo ennen haastattelujen aloittamista oli käynyt ilmi, että Sparkista puuttuivat yhteiset pelisäännöt, joten haastatteluissa kysimmekin, millaisia sääntöjä haastatellut kokevat Sparkiin tarvittavan. Sparkkilaiset kokivat epäselviksi tilan käyttöön liittyviä yleisiä periaatteita: milloin Sparkia voi käyttää, miten (ja kuka) voi saada kulkuoikeuden, mitä Sparkissa olevista tavaroista saa käyttää ja ketkä ovat Sparkin vastuuhenkilöitä. Useammassa haastattelussa ehdotettiin ja toivottiin, että Spark olisi aina käytettävissä, eli siellä ei järjestettäisi ollenkaan suljettuja tapahtumia. Lisäksi ehdotettiin, että kaikki vapaasti saatavilla olevat tavarat olisivat yhteisessä käytössä (saatavilla on myös lukollisia kaappeja, joihin voi laittaa muut tavarat). Erityisesti toivottiin, että Sparkin säännöt olisi yhteisesti sovittu, jolloin niihin myös sitoudutaan paremmin.

Millaisia koulutuksia, valmennuksia tai muita tapahtumia haluaisit?

Base Camp -hankkeessa tullaan järjestämään kuusi intensiivivalmennuskokonaisuutta, joten kysimme haastattelujen yhteydessä, millaisia koulutuksia haastatellut haluaisivat. Koulutusten toivottiin olevan toiminnallisia. Koulutusteemoista nousi useimmin toivottuina verkostoituminen ja vuorovaikutus, markkinointi sekä sosiaalinen media. Lisäksi toivottiin koulutusta hinnoittelusta, brändin rakentamisesta, nettisivujen rakentamisesta ja optimoinnista. Toiveissa oli myös tietoa yrittäjyyden aloittamisesta, erilaisista yrittäjyyden muodoista (esimerkiksi kevytyrittäjyys ja toimiminen freelancerina) sekä yritystoiminnan byrokratiasta. Lisäksi haastatellut toivoivat saavansa spesifejä eri opintoaloihin keskittyviä koulutuksia esimerkiksi lähihoitajaopiskelijoille. Haastatellut toivoivat koulutusta myös yhteisön perustamisesta ja ylläpidosta, johtamisesta, asiakashankinnasta, tuotteistamisesta ja kirjanpidosta. Lisäksi toivottiin yrityskummitoimintaa.

Sparkiin toivottiin säännöllisiä teemapäiviä sekä yhteistyötä muiden toimijoiden (esimerkiksi Nuoret Yrittäjät ja ainejärjestöt) kanssa. Virallisten tilaisuuksien lisäksi toivottiin paljon myös rentoa ja vapaamuotoisempaa yhdessäoloa.

Yhteenveto

Haastatteluissa nousi poikkeuksetta hyvänä asiana esiin, että Spark Joensuu -opiskelijayrittäjyysympäristö on olemassa. Sparkin läheisyydessä olevat muut yrittäjyyttä edistävät organisaatiot (Business Joensuu, Pohjois-Karjalan Yrittäjät, TE-palveluiden starttirahaneuvonta sekä Nuori Yrittäjyys ry) koettiin myös erittäin hyväksi. Tiedepuisto koettiin sijaintina hyväksi siellä toimivien monien yritysten vuoksi.

Suurimpana haasteena oli tilan käytön vähäisyys. Haastatellut tiesivät kyllä Sparkin olemassaolon, mutta henkilöstön edustajat kokivat haasteellisenä opiskelijoiden opastamisen tilan käyttäjiksi. Yksi mahdollinen syy käytön vähäisyyteen voi olla se, että tila sijaitsee erillään kampuksilta, jolloin opiskelijoiden vieminen tilaan koettiin työlääksi. Toisaalta Sparkin sijainti erillään oppilaitoksista nähtiin myös etuna. Toisen asteen opiskelijoiden kohdalla myös maksuttoman opiskelijaruokalan puuttuminen Tiedepuistolta hankaloitti tilan käyttöä. Sparkin puutteiksi koettiin myös kiinteiden työpisteiden (tietokoneineen) sekä kopiointimahdollisuuden puuttuminen.

Tilan siisteyden ja järjestyksen ylläpitäminen on osoittautunut ensimmäisen toimintavuoden aikana yhdeksi Sparkin haasteeksi. Spark Joensuulla ei ole yhtään työntekijää, eli tilan pitäminen kunnossa on kaikkien vastuulla. Jaettu vastuu ei aina toimi parhaalla mahdollisella tavalla.

Sparkin vahvuudeksi koettiin se, että siinä on mukana kolme oppilaitosta, Karelia-ammattikorkeakoulu, Riveria ja Itä-Suomen yliopisto. Haastattelujen aikaan oli jo tiedossa, että Tiedepuistolle on tulossa myöhemmin lukio. Yhteistyötä myös lukiolaisten kanssa odotettiin mielenkiinnolla.

Spark Joensuu mahdollistaa myös sen, että opiskelijat voivat pitää tapahtumia toimistoajan ulkopuolella. Esimerkiksi Joensuu Entrepreneurship Society (JoES) ja Y-akatemia ovat mahdollisuutta jo hyödyntäneet. Tiedepuistolta on myös näihin tilaisuuksiin varattavissa saunatilaa ja käytettävissä ravintolapalvelut.

Liite 1. Spark-käyttäjähaastattelun runko

- Oletko käyttänyt Sparkin tiloja? Miten olet käyttänyt / käytät Sparkia tällä hetkellä?
- Mitä välineitä käytät Sparkissa?
- Jos olet käyttänyt Sparkia:
- Mikä Sparkissa toimii / mikä siellä on hyvää?
- Mikä ei toimi?
- Mitä Sparkista puuttuu?
- Mitä haluaisit Sparkiin (esim. toimijat, välineet)?
- Millaisia verkostoja haluaisit saada ympärillesi?
- Millainen olisi tila, jossa haluaisit työskennellä?
- Millaisia sääntöjä Sparkiin tarvitaan?
- Millaisia koulutuksia haluaisit?
- Millaisia tapahtumia toivoisit?
- Mitä osaamista tarvitsisit?
- Base Camp -hankkeessa järjestetään valmennuksia eri aloille. Minkä alan/teeman valmennukset kiinnostaisivat sinua?
- Mitä muuta me voisimme tehdä opiskelijayrittäjyyden edistämiseksi?